Lieta Nr.C38039812
SKC – 79/2016

S P R I E D U M S

Rīgā 2016.gada 22.martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments
šādā sastāvā: tiesnesis referents I.Bisters
tiesnese I.Garda
tiesnese M.Zāģere

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar atbildētājas SIA „Smiltenes NKUP" kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 9.maija spriedumu AS „Swedbank P&C Insurance" prasībā pret SIA „Smiltenes NKUP" par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 2.martā starp AS „Swedbank P&C Insurance" kā apdrošinātāju un SIA „Swedbank Autoparku vadība" kā apdrošinājuma ņēmēju noslēgts brīvprātīgās apdrošināšanas līgums par apdrošinājuma ņēmējai piederošā transportlīdzekļa Volkswagen Golf, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, apdrošināšanu. Starp apdrošinātajiem riskiem norādīti arī bojājumi, kas transportlīdzeklim nodarīti trešo personu prettiesiskas rīcības (arī bezdarbības) dēļ.

[2] AS „Swedbank P&C Insurance" 2012.gada 16.novembrī Valkas rajona tiesā cēlusi regresa prasību pret SIA „Smiltenes NKUP" par zaudējumu piedziņu. Prasība pamatota ar Civillikuma 1759., 1773., 1775., 1779.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. un 10.pantu, kā arī likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.906 „Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi" 2., 6.2., 6.3.punktu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[2.1] Apdrošināšanas līguma darbības laikā apdrošinātajam transportlīdzeklim no dzīvojamās mājas /adrese/, 2011.gada 12.martā uzkrita sniegs, nodarot bojājumus. Šo faktu pierāda Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Valkas iecirkņa policijas 2011.gada 30.marta vēstule.

Izpildot ar apdrošināšanas līgumu uzņemtās saistības, AS„Swedbank P&C Insurance" 2011.gada 7.jūlijā apmaksāja transportlīdzeklim Volkswagen Golf, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, remontdarbus par 3268,58 Ls, kā arī apmaksāja 173,03 Ls evakuatora pakalpojumus.

[2.2] AS „Swedbank P&C Insurance" pēc remontdarbu izmaksu segšanas saskaņā ar likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu pārņēma apdrošinātā transportlīdzekļa īpašnieces prasījuma tiesības par zaudējumu atlīdzināšanu pret personu, kas tos nodarījusi.

SIA „Smiltenes NKUP" bojājumu nodarīšanas laikā veica dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldīšanu un tās pienākumos ietilpa nodrošināt jumta savlaicīgu attīrīšanu no sniega un ledus. Šī pienākuma nepienācīga izpilde dod prasītājai prasījuma tiesības pret ēkas pārvaldnieci par zaudējumu (apmaksāto remontdarbu un evakuatora izdevumu) piedziņu.

[3] Ar Valkas rajona tiesas 2013.gada 22.februāra spriedumu prasība apmierināta.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2013.gada 9.maija spriedumu prasību apmierinājusi.

Tiesa spriedums balstīts uz šādiem motīviem:

- lietā nav strīda par faktu, ka 2011.gada 12.martā no ēkas /adrese/, jumta krītošais sniegs radīja bojājumus transportlīdzeklim Volkswagen Golf, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/;

- lietā nav strīda par faktu, ka šajā laikā dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldniece bija atbildētāja;

- atbildētāja nav apstrīdējusi pienākumu attīrīt ēkas jumtu no sniega un ledus, kas izriet no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „a" apakšpunkta un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.906 „Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi" 6.2. un 6.3.punkta;

- pierādījumus tam, ka dzīvojamās mājas jumta tīrīšana no sniega bija veicama pēc mājas vecākā pieprasījuma, atbildētāja neiesniedza, tāpēc šāds iebildums pret celto prasību atzīstams par nepamatotu;

- atbildētājas bezdarbība ir cēloniskā sakarā ar zaudējumiem, kas nodarīti, no ēkas jumta nokrītot sniegam, tāpēc ir pierādīts atbildētājas

pienākums tos atlīdzināt saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu.

[5] Kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 9.maija spriedumu iesniedza SIA „Smiltenes NKUP", lūdzot atcelt spriedumu un lietu nodot jaunai izskatīšanai, pamatojoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

Tiesas secinājums par prettiesiskas rīcības esību neatbilst lietā konstatētiem apstākļiem un Civillikuma 1779.pantam par zaudējumu atlīdzības pienākuma pamatu.

Atbildētājas rīcības atbilstība pārvaldes līguma noteikumiem saistībā ar mājas jumta tīrīšanu no sniega varēja tikt vērtēta tikai līgumsaistību ietvaros. Prasība par līgumsaistību izpildi nekad nav tikusi celta.

Atbildētājas prettiesiska rīcība – līgumsaistību neizpilde netika nodibināta, jo tiesa nevērtēja, vai darbi saskaņā ar līgumu vispār bija jāveic, tāpēc cēlonisko sakaru ar zaudējumiem nebija pamata konstatēt.

Atbildētāja sniegusi tiesai informāciju par saistību izpildes kārtību, kāda noteikta pārvaldības līgumā, proti, sniega tīrīšanas darbus piesaka mājas vecākais, bet konkrētajā gadījumā sniega tīrīšanas darbu izpilde netika pieteikta.

Civillikuma 1084.panta pirmā daļa paredz katra būves īpašnieka pienākumu turēt savu būvi tādā stāvoklī, lai no tās nerastos kaitējums ne kaimiņiem, ne garāmgājējiem, ne arī tās lietotājiem. No šīs normas skaidri izriet ēkas īpašnieka civiltiesiskā atbildība par jebkādu zaudējumu atlīdzināšanu, kas nodarīti trešajai personai, ja tie cēlušies ēkas nepienācīgas uzturēšanas dēļ.

Motīvu daļa

Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Augstākās tiesas Civillietu departaments uzskata, ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedums atstājams negrozīts.

[6] Kā tas nodibināts lietā un netiek apstrīdēts kasācijas sūdzībā, laikā, t.i., 2011.gada 12.martā, kad no dzīvojamās mājas /adrese/, jumta uzkrita sniegs apdrošinātajam transportlīdzeklim, to bojājot, dzīvojamās mājas apsaimniekošanu nodrošināja SIA „Smiltenes NKUP" uz pārvadīšanas līguma pamata, kas noslēgts starp daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašniekiem un atbildētāju. Ar līgumu atbildētājai deleģēta Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „a" apakšpunktā norādītā pārvaldīšanas darbība – dzīvojamās mājas sanitārā apkope, kas aptver arī jumta savlaicīgu attīrīšanu no sniega un ledus.

Kasācijas sūdzībā atbildētāja pareizi norāda, ka prasība nav celta par līguma saistību izpildi, bet zaudējums transportlīdzeklim cēlies no ārpus līgumiskām attiecībām, citiem vārdiem – delikta.

Kā atzīst Civillietu departaments, SIA „Smiltenes NKUP" kļūdaini uzskata, ka par nodarītajiem zaudējumiem tā neesot atbildīga. Civillikuma 1084.panta pirmā daļa, kura citēta kasācijas sūdzībā, nodibinātajiem lietas apstākļiem nav piemērojama, jo lietas faktiskie apstākļi atbilst šā likuma 2358. un 2359. panta normu sastāvam.

Mājas apsaimniekošanas un pārvadīšanas nodrošināšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašnieki atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5.panta pirmajai daļai ar SIA „Smiltenes NKUP" ir noslēguši līgumu, deleģējot atbildētājai mājas sanitāro apkopi. Atbildētāja pretēji Ministru Kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.906 „Dzīvojamās sanitārās apkopes noteikumi" 2.punktam nav nodrošinājusi savu pienākumu izpildi tā, lai nepieļautu apdraudējuma iestāšanos. SIA „Smiltenes NKUP" nav veikusi sniega tīrīšanu no jumta, lai nepieļautu tā krišanu, tādā veidā neizpildot šo noteikumu 6.3.punkta prasības, kā rezultātā trešajai personai nodarīti zaudējumi.

Tieši SIA „Smiltenes NKUP", kuras pārvaldībā uz līguma pamata atradās dzīvojamā māja, saskaņā ar Civillikuma 2358. un 2359.pantu ir atbildīga par zaudējumiem, kas cēlušies trešās personas mantai krītošā sniega dēļ. Tāpēc apelācijas instances tiesa pamatoti un atbilstoši lietas apstākļiem SIA „Smiltenes NKUP" zaudējumu atlīdzības pienākumu saistījusi ar Civillikuma 1779.pantu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 9.maija spriedumu atstāt negrozītu, bet SIA „Smiltenes NKUP" kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis I.Bisters

Tiesnese I.Garda

Tiesnese M.Zāģere